

ધોરણ : 8 ગુજરાતી

પાઠ : 2

એક જ દે ચિનગારી

અભ્યાસ / સ્વાધ્યાય સોલ્યુશન

Sem : 1

અભ્યાસ

પ્રશ્ન 1. નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર માટે આપેલા વિકલ્પોમાંથી સાચા ઉત્તર શોધીને તેના ક્રમ – અક્ષર પ્રશ્ન સામેના માં ☐ લખો ?

(1) કવિ ઈશ્વર પાસે શું માગે છે?

(ક) જિંદગી

(ગ) ધનસંપત્તિ

(ખ) આભઅટારી

(ઘ) ચિનગારી

ધ

(3) તણખો ક્યાં ન પડ્યો?

ખ

(ક) ચિનગારીમાં

(ખ) જામગારીમાં

(ગ) સગડીમાં

(ઘ) વિપતમાં

2. નીચેના પ્રશ્નોના એક-એક વાક્યમાં ઉત્તર લખો :

(1) કવિ પોતાની મહેનત એળે ગઈ એમ શા માટે કહે છે ?

➤ કવિએ પોતાનું જીવન અનેક પ્રકારનાં નિર્રથક કામો કરવામાં ખરચી નાખ્યું, પણ જીવનમાં જ્ઞાનરૂપી પ્રકાશ થયો નહિ. આથી કવિ પોતાની મહેનત એળે ગઈ એમ કહે છે.

(2) કવિ કઈ વાતને ભારે વિપતની ગણે છે?

➤ પરમાત્માની એક જ ચિનગારીથી ચાંદો, સૂરજ અને આભની અટારીએ તારા ઝળહળી ઊઠ્યા, પણ કવિની જીવનરૂપી સગડી જ સળગી નહિ. તેથી કવિ આ વાતને ભારે વિપતની ગણે છે.

સ્વાધ્યાય

પ્રશ્ન 1. નીચેના પ્રશ્નોના તમારા શબ્દોમાં ઉત્તર લખો :

(1) કવિ માત્ર એક જ ચિનગારી શા માટે માગે છે?

➤ કવિ માત્ર એક જ ચિનગારી માગે છે, કારણ કે જ્ઞાનની એક જ ચિનગારીથી સમગ્ર જીવન પ્રકાશિત થઈ જાય છે.

(2) જીવન ખરચી નાખવું એટલે શું કરવું?

➤ 'જીવન ખરચી નાખવું' એટલે અનેક નાનાં-મોટાં કાર્યો કરવામાં જીવન પૂરું કરી દેવું.

(3) 'મહેનત ફળવી' એટલે શું?

- 'મહેનત ફળવી' એટલે જીવનમાં સારાં કાર્યો કરવા માટે જે કાંઈ મહેનત કરીએ એમાં સફળતા મળવી.

(4) 'જામગીરી' શબ્દ અહીં કયા અર્થમાં વપરાયો છે ?

- 'જામગીરી' શબ્દ અહીં 'જિંદગી' ના અર્થમાં વપરાયો છે.

2. (અ) નીચેના શબ્દોના બે-બે સમાનાર્થી શબ્દો લખો :

(1) અનલ	= અગ્નિ, આગ
(2) વિપત	= વિપત્તિ, આપત્તિ, આફત
(3) ચાંદો	= ચંદ્ર, શશી
(4) સૂરજ	= સૂર્ય, રવિ
(5) કાયા	= દેહ, તન, શરીર
(6) લોહ	= લોખંડ, લોહ

(બ) નીચે આપેલા શબ્દોનો ઉપયોગ કરી દસથી બાર લીટીમાં એક ફકરો લખો :

મંદિર, બંદગી, કુરાન, દેરાસર, અગિયારી, કલ્પસૂત્ર, બાઈબલ,
ગુરુદ્વારા, ગ્રંથસાહેબ, ત્રિપિટક, પેગોડા, ભગવદ્ગીતા

- ભક્તો મંદિરમાં જઈ ભગવાનને પ્રાર્થના કરે છે. દેરાસર એ જૈનોનું ધર્મસ્થાન છે. જૈનો ત્યાં પોતાના ઇષ્ટદેવનાં દર્શન કરવા જાય છે. કુરાનમાં રોજ અલ્લાની બંદગી કરવાનું કહ્યું છે. અગિયારી પારસીઓનું ધર્મસ્થાન છે. ત્યાં આતશ-અગ્નિ સતત પ્રજ્વલિત

રાખવામાં આવે છે. **કલ્પસૂત્ર** જૈનસાધુઓના આચાર વર્ણવતો ગ્રંથ છે. **બાઇબલ** ખ્રિસ્તીઓનો ધાર્મિક ગ્રંથ છે. **ગુરુદ્વારા** શીખ સંપ્રદાયનું ધર્મસ્થાન છે અને **ગ્રંથસાહેબ** શીખ સંપ્રદાયનો ધર્મગ્રંથ છે. એમાં ગુરુ નાનક અને બીજા ભક્તોનાં ભજનો-પદો છે. **ત્રિપિટક** ત્રણ પ્રકારના બૌદ્ધ ધર્મગ્રંથોનો સમૂહ છે. ભગવાન બુદ્ધના વિશેષ પ્રકારના મંદિરને **પેગોડા** કહે છે. ભગવદ્ગીતા હિંદુ ધર્મનો પવિત્ર ગ્રંથ છે. તેમાં અર્જુનના નિમિત્તે શ્રીકૃષ્ણે આપણને સૌને ભક્તિ, જ્ઞાન અને કર્મની સાચી દિશા બતાવી છે.

પ્રશ્ન ૩. નીચેના શબ્દો વચ્ચેનો સંબંધ સમજાવો.

(1) સગડી અને આભઅટારી

➤ સગડી – જીવનનું પ્રતીક છે.

આભઅટારી – આભની અટારી તારાનું પ્રતીક છે.

અર્થાત્ આકાશના તારાને પણ પ્રકાશ મળ્યો છે, પણ મારા જીવનમાં હજી અંધકાર જ વ્યાપેલો છે.

(2) કાયા અને માયા

➤ કાયા – દેહ, શરીર.

માયા – સંસારની મોહમમતા

અહીં ‘શરીર’ માનવનો દેહ છે અને સંસારની મોહમમતા શરીરમાં રહેલા મન સાથે સંબંધ ધરાવે છે.

(૩) થથરે અને ફફડે

➤ થથરે – ઠંડીમાં કાયા થથરે છે.

ફફડે – ડરથી માણસ ફફડે છે.

અર્થાત્ 'થથરાટ'માં કંપનની ક્રિયા છે, 'ફફડાટ'માં ભયની અનુભૂતિ છે.

THANKS

